

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มที่มีต่อ
 อัตรานักเรียนของเยาวชนกระทำผิดกฎหมาย ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐาน 2 ข้อ คือ

1. เยาวชนกระทำผิดกฎหมายที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มมีคะแนน
 อัตรานักเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม
2. เยาวชนกระทำผิดกฎหมายที่เข้ารับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มมีคะแนน
 อัตรานักเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ยังไม่ได้เข้ารับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม

ผลการวิจัยดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มมีผลต่อ
 การเพิ่มอัตรานักเรียนของเยาวชนกระทำผิดกฎหมาย โดยกระบวนการให้ความช่วยเหลือ กระแส
 การเคลื่อนไหวของกลุ่มสามารถพัฒนาอัตรานักเรียนของเยาวชนกระทำผิดกฎหมายให้มีคะแนนเพิ่ม
 ขึ้นกว่าก่อนการทดลอง จากการวิจัยนี้แนวทฤษฎีและแนวคิดที่สนับสนุนคือการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
 แบบกลุ่มที่ช่วยให้ผู้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม ได้พัฒนาตนเอง พัฒนาความรู้สึกนึกคิด
 เกี่ยวกับตน และแก้ไขปัญหาหรือลดปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ และผลการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับ
 ผลการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มต่ออัตรานักเรียนที่สนับสนุนงานวิจัยนี้ได้แก่ งานวิจัยของ พรธรรมา
 ภาวประเสริฐ (2533) ทำการศึกษา และพบว่า การใช้กลุ่มบำบัดแบบประคับประคองมีผลต่อ
 การเพิ่มคะแนนอัตรานักเรียน และลดจำนวนผู้ติดยาซ้ำซ้อนลง ในการวิจัยนี้แม้สิ้นสุดการปรึกษา
 เชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มแล้ว อัตรานักเรียนของเยาวชนกระทำผิดกฎหมายยังคงพัฒนาต่อไป

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มมีผลต่อการเพิ่มคะแนนอัตรานักเรียนของเยาวชนกระทำ
 ผิดกฎหมายนั้น เป็นผลเนื่องจากกระแสการเคลื่อนไหวของกลุ่มกระบวนการให้ความช่วยเหลือ

อาจอภิปรายได้ดังนี้

1. กระบวนการช่วยเหลือ

จากการวิเคราะห์กลุ่มและการเปลี่ยนแปลงของสมาชิก (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง) พบว่ากลุ่มได้ดำเนินไปอย่างสอดคล้องตามกระบวนการช่วยเหลือเริ่มจากขั้นที่ 1 จากการที่สมาชิกยังไม่รู้จักคุ้นเคยกันดี สมาชิกต่างนั่งเฉยไม่พูดคุยสนทนากัน หรือบางคนมีปฏิสัมพันธ์กันเพียงเล็กน้อย ไม่มีการแนะนำตัวหรือเริ่มต้นสนทนากัน แต่หลังจากการแนะนำตัวและทำความรู้จักกันแล้ว สมาชิกเริ่มพูดคุย และซักถามซึ่งกันและกัน สนใจซึ่งกันและกัน แต่ก็ยังพูดคุยกันในเรื่องทั่วไป

ในการเข้ากลุ่มครั้งที่ 2-3 ดำเนินสู่ขั้นที่ 2 กระบวนการช่วยเหลือผู้นำกลุ่มอภิปรายถึงชบวนการและบทบาทของสมาชิก และเริ่มอภิปรายกันในหัวข้อตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สมาชิกขาดความไว้วางใจ สงสัยว่ากลุ่มจะดำเนินไปอย่างไร และสงสัยในความเป็นไปได้ของการช่วยเหลือ แต่หลังจากผู้นำกลุ่มได้ให้การสนับสนุนให้มีการอภิปรายถึงปัญหาสำรวจสิ่งที่สมาชิกกำลังเผชิญอยู่ กระตุ้นและให้กำลังใจกับสมาชิกในการอภิปรายถึงปัญหาของตน สะท้อนความรู้สึกสมาชิกก็เริ่มที่จะบอกเล่าอย่างเปิดเผย และมีวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่แน่นอนขึ้น กระบวนการดำเนินต่อไปเรื่อยสู่ขั้นที่ 3 ผู้นำกลุ่มมีความรู้สึกร่วมกับสมาชิกและค้นหาความรู้สึกที่แท้จริงของสมาชิก ความต้องการความช่วยเหลือ และกระตุ้นให้สมาชิกมีความรับผิดชอบต่อความเจริญงอกงามของเขา กระบวนการดำเนินต่อเนื่องไปสู่ขั้นที่ 4 สมาชิกเริ่มรับผิดชอบต่อความเจริญงอกงามของตน ฟังตนเอง ในขั้นที่ 5-9 ของกระบวนการช่วยเหลือสมาชิกได้พูดคุยถึงปัญหาของตน ช่วยกันหาแนวทางแก้ไขปัญหา และดำเนินตนไปตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม สมาชิกบางคนได้ค้นพบ พฤติกรรมใหม่ ทดลองพฤติกรรมใหม่ และสร้างความเจริญงอกงามให้แก่ตนเอง

ตัวอย่างบทสนทนาที่แสดงให้เห็นถึงผลของกระบวนการช่วยเหลือในขั้นที่ 4-5 ของกลุ่มคือช่วงที่สมาชิกได้บอกเล่าถึงความรู้สึกที่ไม่ชอบอวัยวะในร่างกายของตน และจากปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มทำให้สมาชิกผู้นั้น เริ่มยอมรับสิ่งที่ตนเคยปฏิเสธในตนเองมาก่อน

- เขี้ยว : เราไม่ชอบเขี้ยว 2 ข้างนี้ ไปไหนก็ถูกเพื่อน ๆ ล้อเล่น เวลากินข้าวก็ถูกริมฝีปากเจ็บ อยากจะถอนมันออก... เคยถามแม่... แม่บอกไม่ให้ถอน
 ผู้นำกลุ่ม : เขี้ยวไม่ยอมมีเขี้ยว...
 เขี้ยว : ครับ...
 จอน : ญาติพี่น้องมีเขี้ยวไหม
 เขี้ยว : แม่ พี่สาว และพี่ชายมีเขี้ยว
 จอน : แล้วเขาถอนออกหรือเปล่า
 เขี้ยว : ไม่ได้ถอนออก...
 มาด : เราว่าคนมีเขี้ยวมีเสน่ห์นะ ใคร ๆ ก็อยากมี เราเองก็อยากจะมีเลย
 อยากถอนออกเลย
 จอน : ไข่เราก็อออย่าเอาออกเลย...มีเขี้ยวแล้วดูดี
 เขี้ยว : (นั่งคิดสักครู่) ... ความจริงไม่เอาออกก็ดีนะ ... เพราะมีเขี้ยวก็มองดูดี ...
 และก็รู้สึกชินกับการมีเขี้ยวแล้ว ทำเป็นไม่สนใจก็จะคุ้นเคยมากขึ้นกว่านี้

ในการเข้ากลุ่มครั้งที่ 4-6 กระบวนการกลุ่มดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โดยสมาชิกสามารถสำรวจอัตมโนทัศน์ของตนเองในด้านต่าง ๆ และสำรวจความสอดคล้องระหว่างตนกับประสบการณ์หรือความเป็นจริงของตน สามารถรับผิดชอบต่อตัวเอง และความเจริญงอกงามของตน ฟังตนเอง ดำเนินตนไปตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ค้นหาและทดลองพฤติกรรมใหม่ (กระบวนการช่วยเหลือที่ 3-8) จากการปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มสมาชิกสามารถสำรวจส่วนดีและไม่ดีของตนเองได้ และปฏิบัติตนเป็นผู้รับคำปรึกษาที่ดี และมีบทบาทผู้ช่วยเหลือกลุ่มที่ดี (กระบวนการช่วยเหลือที่ 9) ดังเช่น ตัวอย่างบทสนทนาต่อไปนี้

- แพ็ค : สิ่งที่น่าประทับใจที่ฉันได้กระทำคือ ช่วยลูกหมาที่ตกน้ำขึ้นมา ส่วนการกระทำที่ไม่ดีคือ การที่ทำผิดจนต้องเข้ามาอยู่ในบ้านกรง... อยากออกไปเร็ว ๆ ...อยากไปช่วยพ่อแม่ทำงาน...
 เอก : ยังเหลืออีกกี่ปี ... พันโทษ
 แพ็ค : อีก 6 เดือน

- เอก : โธ่เอ๊ย ... แค่ 6 เดือนเอง ของเรานี้ก็ตั้ง 18 เดือน มากกว่านายอีกตั้งเยอะ เรายังไม่คิดอะไรมาเลย พยายามทำใจให้สบาย ทำสมาธิ ๗ ไปเดี๋ยวก็ครบกำหนดเอง พยายามทำวันนี้ของเราให้มีความสุขก็พอ เล่นกีฬา ร้องเพลงไป จะได้สบายใจ
- จอน : เราชิ อยู่มาแล้ว 3 ปี ยังเหลืออีก 2 ปี ในระยะแรก ๗ เราก็กลัวใจ และก็คิดหนี แต่ไม่มีโอกาส แต่พออยู่ไปนาน ๗ ก็เริ่มทำใจยอมรับ และปฏิบัติอย่างที่เอกบอก... ก็ดีขึ้น เราว่าทดลองทำดูชิ... อย่าคิดหนีเลย แล้วก็ต้องถูกจับมาอีก... อยู่ให้ครบจะดีกว่า

จากบทสนทนา นี้ จะเห็นได้ว่าสมาชิกนอกจากจะเป็นสมาชิกแล้ว ยังเป็นผู้ช่วยเหลือแก่สมาชิกในกลุ่มที่ดีอีกด้วย ในการยกตนเองเป็นตัวอย่าง ให้ข้อเสนอแนะและปลอบใจแก่สมาชิกในกลุ่ม

การเข้ากลุ่มครั้งที่ 7 เป็นการสำรวจความกล้าของสมาชิกที่จะวิพากษ์วิจารณ์ตนเองตามความเป็นจริง สมาชิกกลุ่มมีความเป็นกันเองมากขึ้น รู้สึกอิสระที่จะวิจารณ์ตนเองให้สมาชิกในกลุ่มฟัง มีความเข้าใจตนเองมากขึ้น (ผลของกระบวนการช่วยเหลือขั้น 10) ดังตัวอย่าง

- แป๊ะตี : ตัวฉันเองในความคิดของฉัน คิดว่าเป็นคนที่ไม่มีความกล้า ไม่กล้าพูดคุยกับคนอื่น ไม่กล้าแสดงออก พอมาเข้ากลุ่มผมรู้สึกกล้าขึ้น กล้าพูดคุยกับเพื่อน ๗ กล้าแสดงออก

การเข้ากลุ่มครั้งที่ 8-9 กระบวนการช่วยเหลืออยู่ในขั้นที่ 12 มีผลให้สมาชิกสำรวจอัตมโนทัศน์ของตนเองในด้านต่าง ๆ มากขึ้น ค้นหาคำปัญหา ช่วยแก้ไขปัญหาลงและรับผิดชอบตนเอง สร้างความเจริญงอกงามให้แก่กลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตัวอย่างเช่น

- แจ้ค : ผมอยากให้พ่อแม่เข้าใจผมและให้อภัยในสิ่งที่ผมทำ...รับฟังผมบ้าง...
ไม่ด่าว่า ตำหนิตีเตียนผม...ผมอยากให้เขาฟังผมเหมือนอย่างที่เราฟัง

ผู้นำกลุ่ม : คิดว่าจะทำอย่างไรดีค่ะ
 แจ็ค : ผมคิดว่าน่าจะบอกเขา... บางทีเขาอาจจะไม่รู้...บอกเขาบางทีเขา
 จะเข้าใจเราบ้าง

การเข้ากลุ่มครั้งที่ 10 สมาชิกรู้จักที่จะเข้าใจบุคลิกลักษณะของตน และได้รับการเสริมสร้างพฤติกรรมใหม่ โดยการบรรยายสถานการณ์บทบาท ดั่งบทสนทนา

เอ็ด : ถ้าพบคนที่เกลียด ได้รับบาดเจ็บ ... ผมไม่ช่วยเขาเอง แต่จะไปบอกให้คนอื่น
 มาช่วย...

แจ็ค : ถ้าเป็นผม ... ผมจะเข้าไปช่วยเขา ... คนที่เกลียดกันก็อาจจะกลับมาเป็น
 เพื่อนกันได้ เขาคงจะเข้าใจเราที่เราให้ความช่วยเหลือเขา และเลิกโกรธกัน

หลังจากสิ้นสุดการสนทนาแล้ว สมาชิกทุกคนได้สำรวจตนเองถึงสิ่งที่ตนเองได้
 รับจากการเข้ากลุ่มครั้งนี้ และวางแผนชีวิตไว้หลังจากสิ้นสุดการทำกลุ่ม (ดูภาคผนวก ง)
 แล้วยุติการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม (ผลของกระบวนการช่วยเหลือขั้นที่ 13) สมาชิกสำรวจ
 ว่าตนเองได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างกันออกไป ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่ไม่เคยรู้ นำสิ่งที่บอกเล่า
 ในกลุ่มไปใช้เป็นแนวทางดำเนินชีวิต พยายามเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน และวางแผนใน
 อนาคตโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะออกไปศึกษาต่อ บางคนก็จะออกไปทำงาน ดังตัวอย่าง
 เอ้ :

ผมคิดว่าหลังจากการเข้ากลุ่มแล้ว ผมคิดว่าผมจะปรับปรุงตัวใหม่ เพราะการ
 เข้ากลุ่มครั้งนี้ ทำให้ผมมีความคิดดีขึ้น และทำให้รู้จักในสิ่งที่ไม่เคยรู้จักมาก่อนผมตั้งใจว่าจะออก
 จากที่นี่แล้ว ผมจะไปทำงานที่ไหนสักแห่งหนึ่ง เพื่อมีชีวิตที่ดีขึ้น

จากการพิจารณากระบวนการช่วยเหลือและกระแสการเคลื่อนไหวของกลุ่มที่มี
 เป็นสัมพันธภาพที่อบอุ่น สมาชิกมีความไว้วางใจและยอมรับกันอย่างแท้จริง มีความรู้สึกปลอดภัย
 สมาชิกกล้าที่จะบอกเล่าความรู้สึกที่แท้จริงของตน บอกเล่าถึงประสบการณ์ต่าง ๆ ของตน
 จากผลของการปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ ช่วยให้สมาชิกได้รู้จักสำรวจอัตมโนทัศน์ของตนเองในด้าน

ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความเป็นจริง เกิดการเรียนรู้ว่าบุคคลอื่นก็มีปัญหาในลักษณะเดียวกัน รับรู้ปัญหาร่วมกัน ช่วยกันแก้ไขปัญหา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึก ร่วมกันรับผิดชอบตนเอง และกลุ่ม สร้างความเจริญงอกงามให้แก่กลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดแนวคิดและวิถีทางในการดำเนินชีวิตใหม่ เกิดการพัฒนาอัตมโนทัศน์ของตน

2. ผู้นำกลุ่ม

นอกจากกระบวนการช่วยเหลือดังกล่าวข้างต้นแล้ว บทบาทผู้นำกลุ่มก็เป็นสิ่งที่เอื้ออำนวย ให้กลุ่มได้ดำเนินไปถึงจุดหมาย ทำให้เกิดบรรยากาศของการยอมรับนับถือ ไว้วางใจ และความอบอุ่น มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม และช่วยให้สมาชิกได้สำรวจอัตมโนทัศน์หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ผู้นำกลุ่มได้ใช้บทบาทของนักจิตวิทยาการศึกษาและทักษะ เพื่อแสดงบทบาทหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพตามแนวการศึกษาเชิงจิตวิทยา ได้แก่

ทักษะในการตอบสนอง คือ การฟัง การทวนซ้ำ การสะท้อนความรู้สึก ทำให้เกิดความกระจ่าง การสรุปความ

ทักษะในด้านปฏิสัมพันธ์ คือ การดำเนินการ การแปลความหมาย การเชื่อมโยง การขัดขวาง การสนับสนุน การจำกัดขอบเขต การปกป้อง การหาข้อสรุปที่เป็นมติของกลุ่ม

ทักษะในการปฏิบัติการ คือ การถาม การสืบค้น การเผชิญหน้า การร่วมเปิดเผยตนเอง การเป็นแบบอย่าง

ตัวอย่างบทสนทนา

แป๊ะ : ตัวผมเองในความคิดของผม คิดว่าเป็นที่ไม่มีใครกล้า ไม่กล้าพูดคุยกับคนอื่น ไม่กล้าแสดงออก พอมาเข้ากลุ่มผมรู้สึกกล้าขึ้น กล้าพูดคุยกับเพื่อน ๆ กล้าที่แสดงออก

ผู้นำกลุ่ม : แป๊ะ... รู้สึกกล้าขึ้น

แป๊ะ : ครับ... ผู้รู้สึกกล้ามากขึ้น

ผู้นำกลุ่ม : รู้สึกกล้าขึ้นอย่างไร...

- แป๊ะ : กล้าที่จะเข้าไปพูดคุยกับเขา ทักทายเขา กล้าเล่นกับเขา ไม่หลบหน้า
- ผู้นำกลุ่ม : แป๊ะรู้สึกกล้าที่จะพูดคุยกับเพื่อน ๆ
- แป๊ะ : ครับ...
- ผู้นำกลุ่ม : ก็นะคะที่แป๊ะรู้สึกกล้าขึ้น...
- ผู้นำกลุ่ม : เพื่อน ๆ ในกลุ่มใครมีความรู้สึกเช่นแป๊ะคะ...
- จอน : ผมก็รู้สึกกล้าขึ้นครับ กล้าที่จะพูด และเล่าเรื่องของตนเองในเพื่อน ๆ ฟัง
- แจ๊ค : ผมคิดว่าการเข้ากลุ่มครั้งนี้มีประโยชน์ พวกเราได้เล่าถึงเรื่องราวของตน และช่วยกันคิดและแก้ไข ทำให้ผมกล้าที่จะเล่าปัญหาของผม

3. โครงสร้าง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และจัดโครงสร้างของกลุ่มโดยตั้งเป้าหมายของกลุ่มโดยพิจารณาจากองค์ประกอบของอัทมโนทัศน์ตามแนวทางของพิทส์และได้นำมาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดของกิจกรรม เพื่อให้กลุ่มได้ทราบแนวทางและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมแล้วดำเนินการไปให้สอดคล้องกับกระแสความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงของสมาชิก สมาชิกมีความรับผิดชอบต่อตนเองตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ช่วยกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาและค้นหาแนวทางใหม่ ๆ พัฒนาตนเองให้เจริญงอกงาม การปฏิสัมพันธ์กันสามารถพัฒนาทัศนคติภาพตามแนวคิดของโรเจอร์สได้

4. สมาชิกกลุ่ม

ลักษณะของสมาชิกกลุ่ม เป็นวัยรุ่นและมีลักษณะของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน ไม่ว่าจะเป็นลักษณะของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู การคบเพื่อน การกระทำผิด การดำเนินชีวิตในปัจจุบัน อาจจะมีส่วนให้กระบวนการกลุ่มดำเนินไปอย่างดี สมาชิกรู้สึกว่าตนเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ ที่เป็นวัยเดียวกัน และมีลักษณะของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน เกิดการรับรู้ในปัญหาร่วมกัน ทำความเข้าใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น สมาชิกร่วมกันช่วยแก้ไขปัญหา มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของตนแก่สมาชิกในกลุ่ม มีการช่วยเหลือและให้กำลังใจซึ่งกันและกัน สมาชิกจะเป็นแม่แบบที่ดีต่อกัน เขาจะแสวงหาความสอดคล้องระหว่างตนเองกับตนในอุดมคติ (Ohlsen 1977 : 277) สมาชิกมีความรับผิดชอบต่อตนเองในการที่จะสร้างความเจริญงอกงามให้แก่ตนเอง ตัวอย่าง

เช่น ในครั้งที่ 4-6 ที่สมาชิกพยายามให้กำลังใจแก่เพื่อน ๆ และในครั้งที่ 7 ที่สมาชิกรับผิดชอบ ต่อตนเอง ในการที่จะสร้างความเจริญงอกงามให้แก่ตนเอง (ดูรายละเอียดได้จากการวิเคราะห์ กลุ่ม ภาคผนวก ง)

ลักษณะกลุ่มเป็นวัยรุ่น ที่อยู่ใว้ยเดียวกัน มีปัญหาที่คล้ายคลึงกัน จะช่วยให้สมาชิก รู้สึกว่าตนต่างกันเป็นบุคคลที่พิเศษ เป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ มีความผูกพันกัน การมีคุณภาพของ สมาชิกช่วยให้กลุ่มเป็นที่ดึงดูดความสนใจ สมาชิกให้ความสนใจซึ่งกันและกัน มีความเชื่อมั่น ในตนเองที่จะแก้ไข้ปัญหา และพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง (Ohlsen 1977 : 175-193)

5. ระยะเวลาในการเข้ากลุ่ม

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มครั้งนี้ จัดขึ้นสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละประมาณ 1 1/2 ชั่วโมง ติดต่อกัน 5 สัปดาห์ จำนวน 10 ครั้ง รวมเวลาดังสิ้น 15 ชั่วโมง ซึ่งโกแลนท์ (Golant 1980: 5321-A) ได้เสนอไว้ในงานวิจัย ซึ่งผลการวิจัยพบว่าสมาชิกมีความรู้สึก ใกล้เคียง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีระดับความเครียดลดลงเมื่อเข้ากลุ่ม การเข้ากลุ่ม เช่นนี้ สมาชิกได้มีโอกาสที่จะได้พูดคุยถึงปัญหา ความคับข้องใจที่มี เนื่องจากเยาวชนบางคน ต้องอยู่ในสถานฝึกและอบรมบ้านกรุณาเป็นระยะเวลานาน (1-3 ปี) มิได้มีโอกาสที่จะพูดคุยปรึกษา ปัญหาของตนกับบิดา-มารดา ผู้ปกครองหรือเพื่อนสนิทได้ การจัดให้สมาชิกได้พบกันอย่างต่อเนื่อง เช่นนี้ จะช่วยให้สมาชิกได้มีโอกาสที่จะพูดคุยกับสมาชิกในกลุ่มถึงปัญหาหรือความคับข้องใจของตน ได้อย่างไว้วางใจ นอกจากนี้ยังช่วยกันหาแนวทางการแก้ไข้ปัญหา ให้แก่สมาชิก การใช้ช่วง ระยะเวลาค่อนข้างยาวและต่อเนื่อง ช่วยให้สมาชิกได้มีโอกาสทบทวน และทดลองใช้แนวทาง ในการแก้ไข้ปัญหา และการปฏิบัติตนที่ได้รับจากสมาชิกในกลุ่ม ในสถานการณ์จริงที่ตนเอง กำลังประสบอยู่ และใช้กลุ่มเป็นแหล่งให้การช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง

6. จำนวนสมาชิก

จำนวนของสมาชิกในการเข้ากลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีจำนวน 8 คน ซึ่งเป็นขนาดของกลุ่มที่พอต่อการทำกลุ่ม เนื่องจากไม่ต้องมีกฎเกณฑ์ที่เข้มแข็ง การถ่ายโยง จะดี สมาชิกทุกคนมีความสำคัญ มีสายสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด (Loeser cited by Ohlsen 1977 : 28) มีความรู้สึกมีส่วนร่วมในกลุ่ม (Trotzer 1977 : 1986) มีโอกาสที่จะได้รับ

ประสบการณ์จากเพื่อน ๆ สมาชิกในกลุ่มและมีการแลกเปลี่ยนกัน

7. หลังรักษาในกลุ่ม

ในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม มีหลังรักษาเกิดขึ้นได้แก่

การดึงดูดความสนใจ เช่น สมาชิกกลุ่มเป็นเพศเดียวกัน และมีปัญหาคล้ายคลึงกัน มีการพูดคุยกันอย่างเปิดเผย มีการยอมรับจากกลุ่ม สมาชิกกลุ่มให้การยอมรับ และรังพึงในสิ่งที่สมาชิกกลุ่มเล่า

ความคาดหวัง สมาชิกกลุ่มมีความคาดหวังจากการทำกลุ่มว่าสมาชิกสามารถเข้าใจตนเองให้ข้อเสนอ และการช่วยเหลือตนได้

การเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม สมาชิกรู้สึกว่าเป็นที่ยอมรับของสมาชิกคนอื่น เขายอมรับประสบการณ์ใหม่ ๆ อย่างไม่มีเงื่อนไข

ความปลอดภัยในกลุ่ม สมาชิกรู้สึกปลอดภัยที่จะเล่าถึงปัญหาของตนแก่กลุ่ม ซึ่งบางครั้งเขาไม่เคยบอกเล่ากับผู้อื่นที่ใกล้ชิด เช่น แจ็คบอกถึงความรู้สึกที่ว่าตนอย่างไร้พ่อแม่เป็นเหมือนเพื่อน ๆ สมาชิกในกลุ่มที่รับฟังเขา

การยอมรับความรับผิดชอบของผู้รับคำปรึกษา สมาชิกกลุ่มมีความรับผิดชอบในการเข้ากลุ่ม และรับผิดชอบที่จะค้นหาปัญหา และแก้ไขปัญหานำไปสู่พฤติกรรมใหม่ เช่น บีบีตีเขาพยายามค้นหาปัญหาและหาแนวทางแก้ไข มีการทดลองพฤติกรรมใหม่ ๆ

ความสอดคล้องกัน สมาชิกมีความเข้าใจอย่างร่วมรู้สึกกับสมาชิกผู้หนึ่งที่กำลังประสบอยู่

ข้อมูลย้อนกลับ มีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่สมาชิก เพื่อช่วยกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้สึก ทักษะ การรับรู้

การเปิดเผยตนเอง สมาชิกมีการอภิปรายปัญหาของตนอย่างเปิดเผย ทำให้สมาชิกผู้อื่นกล้าที่จะกระทำตาม

ความเครียดจากกลุ่ม สมาชิกประสบกับความเครียด และความไม่พอใจกับสภาพปัจจุบันของตนจะเป็นแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์ เช่น มา ประสบกับความเครียดจากสมาชิกในกลุ่มกับสภาพปัจจุบันของเขา ที่คิดว่าเพื่อน ๆ หัวเราะเยาะเขา ผู้นำกลุ่มได้สะท้อนความรู้สึกของมา และให้สมาชิกอื่นแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ เพื่อให้มา

เกิดการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งจะเป็นแรงจูงใจให้เขาเรียนรู้ พฤติกรรมใหม่ (ตัวอย่างในภาคผนวก ง)

ผลการวิจัยตารางที่ 13 การติดตามผลหลังให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มไปแล้ว 5 สัปดาห์ พบว่าอัตราน้อยเพิ่มขึ้นซึ่งสรุปได้ว่าเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มได้ช่วยให้สมาชิกเรียนรู้ที่จะมีการสำรวจตนเองตามความเป็นจริง และยอมรับตนเองตามความเป็นจริงมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้อาจเป็นจากการได้รับการยอมรับจากผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มที่นับว่าเป็นตัวแทนสังคมกลุ่มแรกที่ทำให้บรรยากาศแห่งความอบอุ่น จริงใจ และการยอมรับเขาอย่างไม่มีเงื่อนไข ไม่มีการประเมินเขาทั้งในด้านบวกหรือลบ เข้าใจความรู้สึกของเขา อย่างร่วมรู้สึก เข้าใจในโลกส่วนตัวของเขา ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่สำคัญของกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ช่วยลดความรู้สึกว่าถูกคุกคามลง เขาจะยอมรับประสบการณ์ตามความเป็นจริง เกิดความสอดคล้องระหว่างโครงสร้างของตน และประสบการณ์มากขึ้น มีความสอดคล้องภายในตนมากขึ้น ยอมรับตนเองและผู้อื่นมากขึ้น ปรับตัวได้ กระบวนการให้คุณค่าของอินทรีย์จะเป็นพื้นฐานในการควบคุมพฤติกรรมเพิ่มขึ้น และบุคคลจะพัฒนาไปสู่การพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่มากขึ้น แนวคิดที่สนับสนุน ได้จากแนวคิดของโรเจอร์ส (Rogers 1951 ; สุภาพรรณ โคตรจรัส 2532) งานวิจัยที่สนับสนุนได้แก่ งานวิจัยของ พรประภา แก้วกล้า (2534) ที่ศึกษาผลการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม ตามแนวพิจารณาความเป็นจริงต่อการลดการเสพติด และการเพิ่มการเห็นคุณค่าตนเองของผู้ถูกคุมประพฤติ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ผู้ถูกคุมความประพฤติในกลุ่มทดลองมีการเสพติดลดลงและมีการเห็นคุณค่าตนเองเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุม ทั้งในระยะหลังทดลอง และระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสนับสนุนการวิจัยว่าในระยะติดตามผล อัตราน้อยที่เขาเยาวชนกระทำผิดกฎหมายยังคงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์แบบประเมินผลการเข้ากลุ่มของสมาชิก

การวิเคราะห์ความรู้สึกที่มีต่อผู้นำกลุ่มภายหลังการเสร็จสิ้นการทดลองทั้งหมด 19 ข้อ (ภาคผนวก ค แผนภูมิที่ 3) จะเห็นได้ว่าสมาชิกกลุ่มได้ประเมินความรู้สึกที่มีต่อผู้นำกลุ่มระหว่างมากถึงมากที่สุด ซึ่งมีคะแนนประเมินเฉลี่ยระหว่าง 3.00-3.80 อันดับที่จะแนมากที่สุด

คือความจริงใจ อันดับรองลงมาคือ ความเอาใจใส่ ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ การยอมรับ การให้ความช่วยเหลือ อันดับต่อมาคือ ความไวในการรับรู้ รู้สึกสะดวกสบาย สามารถทำให้กระจ่าง ความพอใจ การเอาอกเอาใจ ให้ความอบอุ่น ความรู้สึกสนใจ ความต่อเนื่อง ความเชื่อมั่น มีประสิทธิภาพ ทำอะไรได้อย่างโปร่งใจ มีความอ่อนโยน ร่าเริงและรู้สึกผ่อนคลาย ซึ่งลักษณะความจริงใจ ความเอาใจใส่ ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ การยอมรับ การให้ความช่วยเหลือเป็นผู้ที่ไวในการรับรู้ ให้ความอบอุ่น สามารถให้ความกระจ่างได้ ความพอใจ การเอาอกเอาใจ ให้ความอบอุ่น ความรู้สึกสนใจ ความต่อเนื่อง ความเชื่อมั่น มีประสิทธิภาพ ความอ่อนโยน ร่าเริง และรู้สึกผ่อนคลาย เหล่านี้เป็นลักษณะเอื้อให้เกิดบรรยากาศของกลุ่ม ซึ่งเป็นบรรยากาศแห่งการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

การวิเคราะห์สิ่งที่สมาชิกได้จากการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม ซึ่งมีทั้งหมด 14 ข้อ (ภาคผนวก ค ตารางที่ 17) พบว่าความถี่ที่อยู่ในอันดับที่ 1 คืออันดับมาก และอันดับรองลงมาคืออันดับปานกลาง ส่วนในอันดับน้อยและไม่ได้อะไรเลยจากการเข้ากลุ่มนั้นไม่มี ซึ่งจากความถี่ของการประเมินนำมาหาค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามแต่ละข้อ ได้ค่าระหว่าง 3.5-3.8 สิ่งที่สมาชิกได้จากกลุ่มมากที่สุดคือ มองโลกในแง่ดีขึ้น สามารถเห็นแบบอย่างที่ดีจากสมาชิกในกลุ่ม เพื่อที่จะนำไปพัฒนาปรับปรุงตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น การวางตัว บุคลิกภาพ การแก้ไขปัญหา รองลงมาคือ ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตตอนที่กำลังประสบอยู่ ได้ทราบถึงแนวทางที่จะดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ได้รับประสบการณ์ที่มีความหมายต่อชีวิต สิ่งที่ได้รับในอันดับต่อมา คือ รู้สึกและเข้าใจตนเองเพิ่มขึ้น ยอมรับตนเองและผู้อื่นมากขึ้น การเข้ากลุ่มมีประโยชน์ต่อสมาชิก สิ่งที่ได้รับในอันดับต่อมาคือ ได้มีความรู้เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีความกล้าเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น ผลการประเมินสิ่งที่ได้รับจากกลุ่มสมาชิกมองโลกในแง่ดี ได้รับแบบอย่างที่ดี ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และตั้งใจนำไปปรับปรุงตนเองได้แนวทางในการดำรงชีวิต ในสังคมอย่างมีความสุข ได้รับประสบการณ์ที่มีความหมายต่อชีวิต รู้จักและเข้าใจตนเองเพิ่มขึ้น ยอมรับตนเองและผู้อื่นมากขึ้น มีความรู้สึกที่ดี มีความกล้า สิ่งที่สมาชิกได้ประเมินตนเองเช่นนี้ แสดงถึงสมาชิกมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง หรืออัตมโนทัศน์ที่ดีขึ้น

กระบวนการกลุ่มนี้อำนวยให้สมาชิกได้บอกเล่าถึงประสบการณ์ความรู้สึก
ปัญหาของตนเองได้อย่างอิสระ ภายใต้บรรยากาศที่อบอุ่นไว้วางใจ มีการให้ข้อมูลย้อนกลับจาก
สมาชิกด้วยกัน มีการเรียนรู้ แนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน สมาชิกได้รับประสบการณ์
ข้อคิดเห็นจากสมาชิกคนอื่น ๆ ในช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม สมาชิกได้มีโอกาสสำรวจตนเอง
อย่างแท้จริง เข้าใจถึงปัญหาแนวทางแก้ไขปัญหา โดยอาศัยจากประสบการณ์และการบอกเล่า
ของสมาชิกในกลุ่ม ทำให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงความคิดของตนให้สอดคล้อง
ตามความเป็นจริง จึงทำให้เกิดการพัฒนาอัตมโนทัศน์ได้ จะเห็นได้ว่าหลังจากเยาวชนกระทำ
ฝึกกฎหมายได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มแล้ว พบว่าคะแนนอัตมโนทัศน์สูงขึ้น